

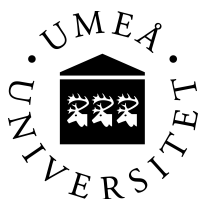
Nybörjarenkät ht 2012

En studentundersökning av nybörjare vid Umeå universitet

Utbildningsstrategiska rådet

Nils Eriksson, utbildningsledare, samhällsvetenskapliga fakulteten

2013-12-04

Planeringsenheten 901 87 Umeå Telefon 090-786 50 00 www.planering.umu.se

1 Sammanfattning

Inför ht 2012 beslutade Utbildningsstrategiska rådet att en universitetsgemensam enkät skulle genomföras bland de studenter som påbörjade studier på grundläggande nivå. Liknande enkäter har tidigare använts på fakultetsnivå.

Enkäten omfattade samtliga nybörjarstudenter ht 2012 som påbörjade studier vid Medicinsk, Samhällsvetenskaplig och Teknisk-naturvetenskaplig fakultet samt Lärarhögskolan.

Störst betydelse när det gäller *intresset* för den utbildning man påbörjade är ämnesområdet, det yrkesområde som utbildningen kan leda till samt förväntningar om en god arbetsmarknad. Även informationen på UmU's webb om utbildningarna visade sig vara av stor betydelse.

Umeå universitets webb var av störst betydelse för hur man fick *kännedom* om utbildningen. Stor betydelse hade även "Studera.nu", vilket visar på webbens stora betydelse. Men det visade sig att även föräldrar, syskon och anhöriga, utbildningskatalogen och andra studenter var av stor betydelse för en del studenter. Bilden är densamma oavsett varifrån i landet man kommer. Umeås rykte som studentstad och universitets goda rykte var också av betydelse för att man valde att påbörja utbildningen. Närhetsfaktorn var också viktig för de studenter som kommer från regionen. Man ska också vara medveten om att en andel av studenterna anger att det blev den aktuella utbildningen för att man inte kom in på sitt förstahandsval.

När det gäller *information* och *mottagande* i samband med att studierna påbörjades ges i de flesta fall ett gott betyg till den information om programmet/kursen som fanns på universitetets webb liksom själva mottagandet vid studiestart. Även personalens tillgänglighet, övrig information på universitetets webb samt kårens mottagande får ett relativt gott betyg.

2 Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	1
2. Innehållsförteckning	2
3. Inledning	3
4. Sammanställning av enkäter	
4.1 Bostadsort, kön, ålder och när man sökte till utbildningen	4
4.2 Intresset för utbildningen	7
4.3 Kännedom om utbildningen	9
4.4 Andra faktorer av betydelse för att man valde utbildningen	12
4.5 Information om utbildningen samt mottagandet vid studiestart	14
5. Avslutande kommentarer	17
6. Appendix. Nybörjarenkät 2012	

3 Inledning

Inför starten ht 2012 beslutades i Utbildningsstrategiska rådet att rikta en universitetsgemensam enkät till de studenter som skulle påbörja studier på grundläggande nivå. Liknande enkäter har tidigare använts på fakultetsnivå. Av praktiska skäl avgränsades enkäten till svensktalande "campusstudenter". Den delades ut i samband med undervisning tredje veckan under terminen.¹

Totalt besvarades enkäten av 2451 studenter som påbörjade utbildningar vid medicinsk, samhällsvetenskaplig eller teknisk-naturvetenskaplig fakultet samt Lärarhögskolan. Av olika skäl kom inte humanistisk fakultet att delta.

Svarsfrekvensen är svår att fastställa exakt eftersom det bland nybörjarstudenterna fanns de som egentligen inte var nybörjare (de läser redan annat program eller annan kurs), samt de som läser mer än en utbildning. En rimlig skattning av svarsfrekvens vid den *samhällsvetenskapliga fakulteten* är att svarsfrekvens där var minst 72 procent och den skattningen är sannolikt lågt räknad.² Givet att vi har motsvarande siffror på de andra fakulteterna och Lärarhögskolan, innebär detta att svaren utgör en god representation av universitetets nybörjarstudenter ht 2012 (exklusive Humanistisk fakultet).

---

¹ Skälet till att enkäten delades ut den tredje veckan var att universitetets välkomstarrangemang var torsdag 13 sep (andra veckan) och det fanns ett intresse av att ta del av hur detta hade uppfattats av berörda studenter.

² Vid fakulteten fanns ht 2012 totalt 1136 nybörjarplatser på *program* på grundläggande nivå. Till detta tillkommer ett antal platser på *fristående kurs*. En rimlig skattning är att det totalt handlar om ca 1300 huvuden, vilket inrymmer ett antal studenter som inte är nybörjare och sålunda knappast besvarat enkäten. Givet dessa osäkerheter skattas svarsfrekvensen till minst 72 procent. Svarsfrekvensen baserat på planeringstalen för programmen varierar mellan 60- 100 procent.

4 Sammanställning av enkäter

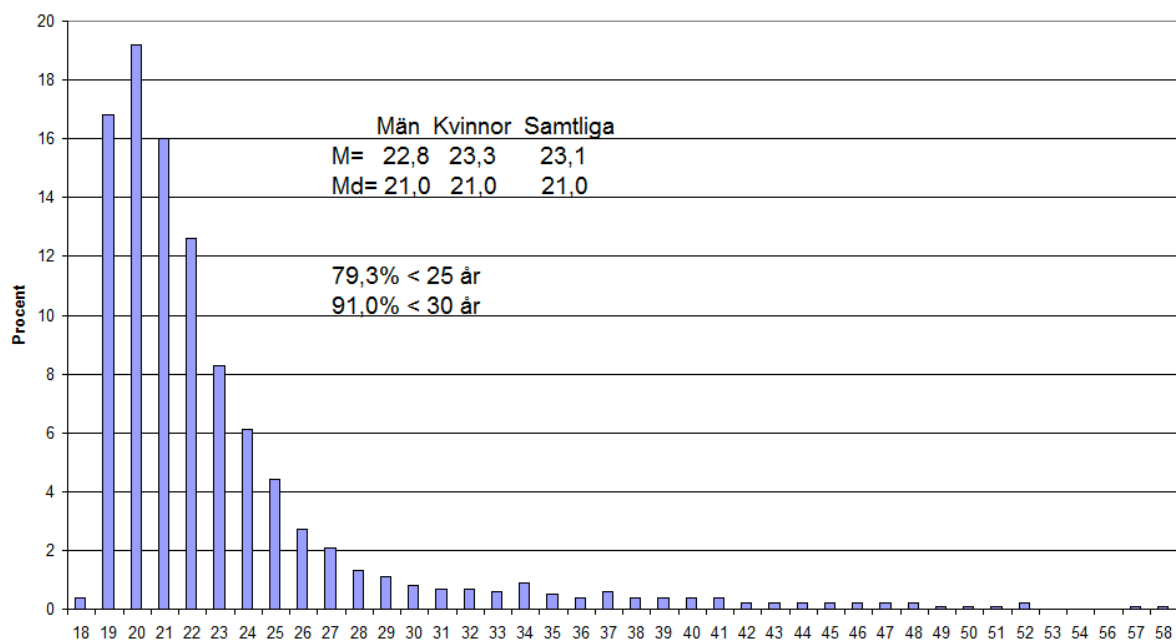
4.1 Bostadsort, kön, ålder och när man sökte till utbildningen

De svarande fördelar sig relativt lika bland män respektive kvinnor. Teknat är den enda fakultet där vi har fler män bland de svarande, vilket också överensstämmer väl med hur könsfördelningen bland studenter ser ut vid de olika fakulteterna/Lärarhögskolan.

	Sam (%)	Teknat (%)	Med (%)	Lärrar (%)	Samtliga (%)
Män	372 (40,1)	549 (66,0)	126 (33,0)	91 (29,4)	1138 (46,4)
Kvinnor	556 (59,9)	283 (34,0)	256 (67,0)	218 (70,6)	1313 (53,6)
Totalt	928 (100,0)	832 (100,0)	382 (100,0)	309 (100,0)	2451 (100,0)

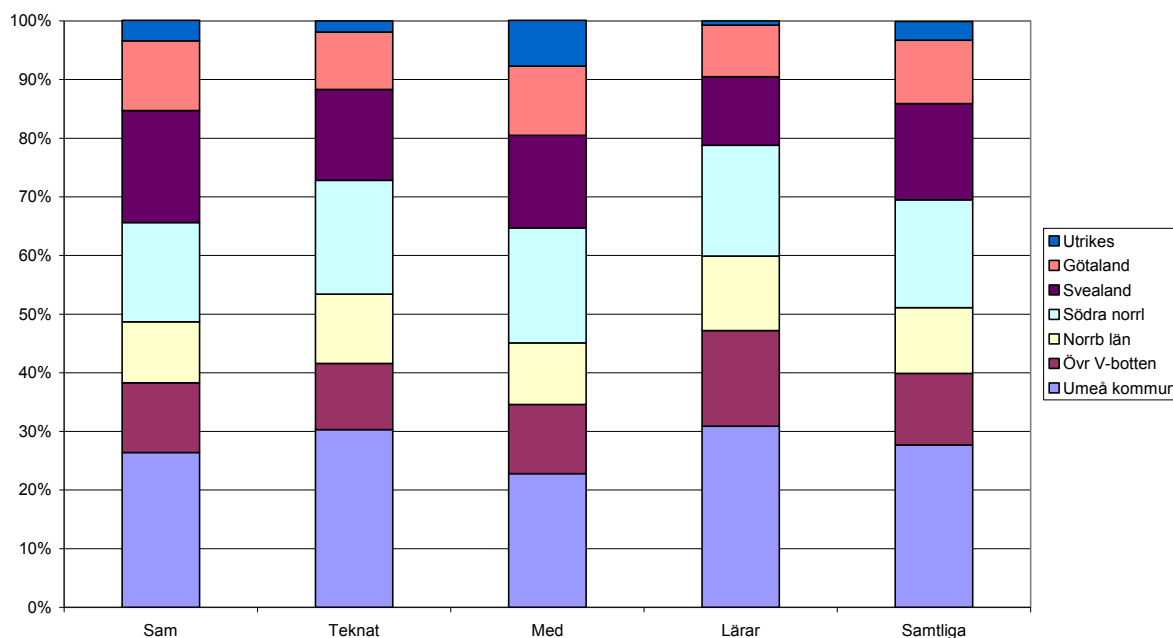
Studenternas ålder framgår av figuren nedan. Medelvärdet är drygt 23 år, medianen 21 år och knappt 80 procent av studenterna är under 25 år, 91 procent under 30 år. Skillnaden mellan könen är försumbar liksom skillnaden mellan fakulteterna. Lärarhögskolans studenter avviker genom att de har en relativt hög andel äldre studenter, vilket innebär ett medelvärde på 28 år och ett medianvärde på 23 år.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - ålder. Procent.

Drygt en fjärdedel av studenterna angav Umeå kommun som bostadsort.³ Läger man till de som kommer från övriga länet kan vi konstatera att drygt 40 procent av nybörjarstudenterna kommer från länet. Ytterligare knappt 30 procent kommer från övriga Norrland (dvs Norrbotten + södra Norrland), vilket betyder att 70 procent av universitetets nybörjarstudenter kommer från Norrland. En liten andel (3,2%) anger att de närmast kommer från ett annat land. Skillnaderna mellan fakulteterna är liten; Lärarhögskolan men också Teknat har relativt många från närområdet, medan Medfak har färre. Medfak har också största andelen som anger att de närmast kommer från annat land (7,8%).

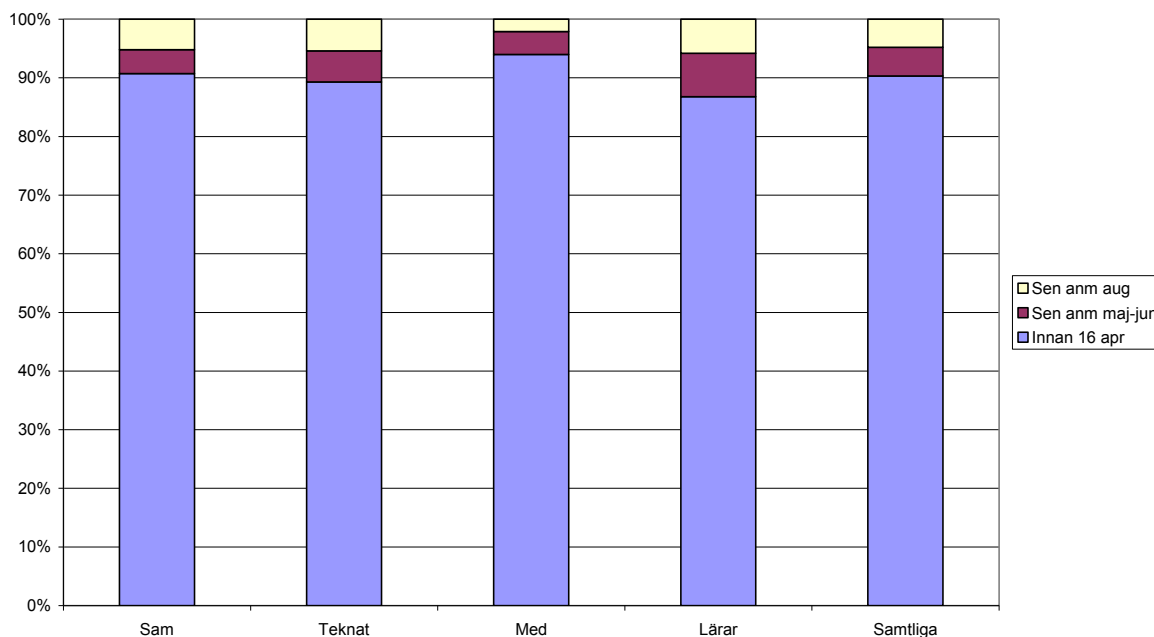
Nybörjarstudent UmU ht 2012 - bostadsort. Procent.

³ I enkäten ombads man ange "Bostadsort innan du påbörjade studierna". Det blir ingen precis angivelse eftersom alla sannolikt inte har en stadigvarande bostadsort innan man påbörjar studierna. Exempelvis kan man vara mantalsskriven i föräldrahemmet medan man tiden strax före studierna arbetar på annan ort. Vi specificerade ingen gräns för varaktighet. Siffrorna får därför tas med viss försiktighet.

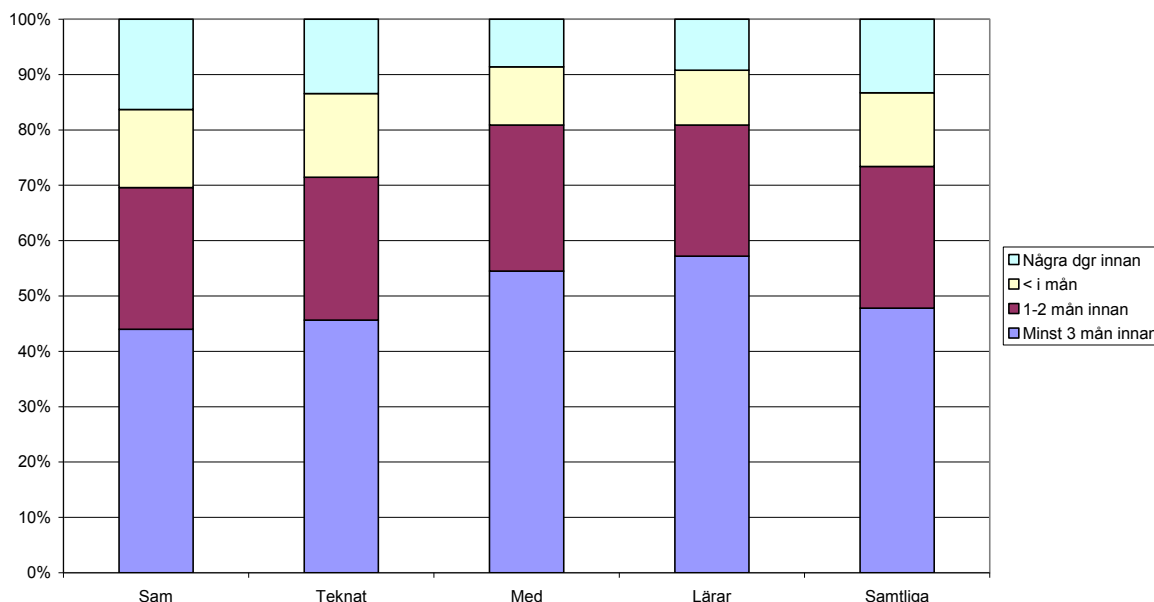
Vi frågade i enkäten när man sökte till utbildningen. De allra flesta (90%) sökte i den ordinarie sökomgången, d v s innan 16 april 2012. Resterande fördelar sig relativt lika mellan de som gjorde en sen anmälan maj-juni respektive augusti. Andelen som sökte innan 16 april var något större på Medfak och något mindre inom lärarutbildningarna.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - när man sökte till utbildningen. Procent.

Vi frågade också när man hade bestämt sig för vilken utbildning man skulle söka till. Som framgår av figuren nedan så var det vanligaste svaret (48%) att man hade bestämt sig minst tre månader innan man sökte. Samtidigt finns det en mindre andel (13%) som svarar att man bestämt sig bara några dagar innan man sökte. Andelen som bestämde sig tidigt är större vid Medfak och Lärarutbildningen jämfört med Samfak och Teknat. Vid Samfak har vi den största andelen som bestämde sig mycket sent, några dagar innan sista anmälningssdag.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - när man bestämt att man skulle söka utbildningen. Procent.

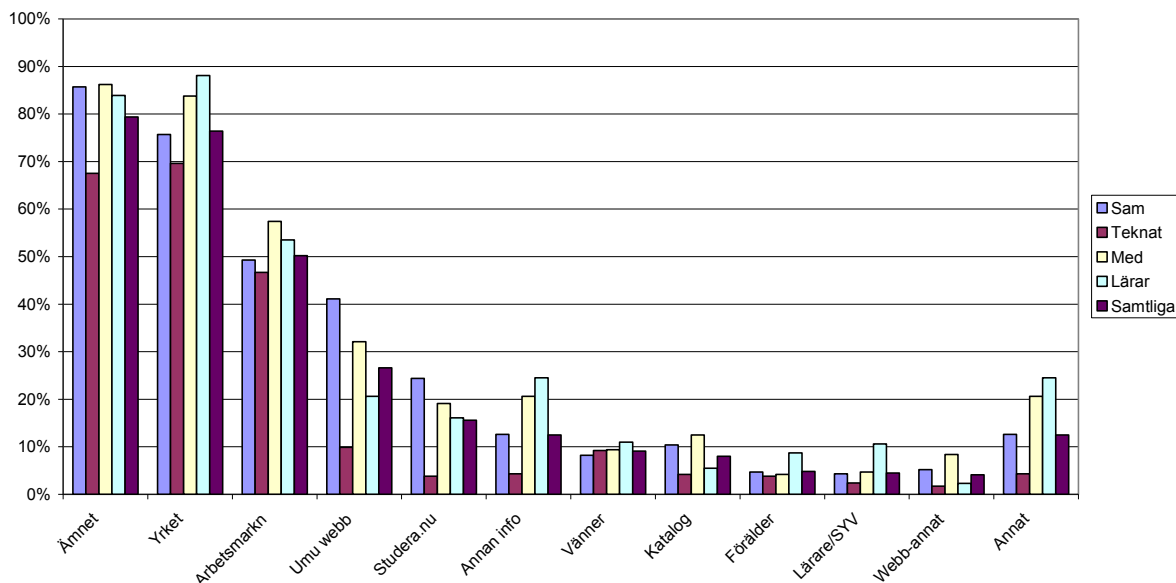
4.2 Intresset för utbildningen

I enkäten ställdes frågan vad som hade gjort att man blev intresserad av utbildningen. Ett antal faktorer listades och den svarande ombads ange i vilken utsträckning de olika faktorerna haft betydelse för *intresset* för den utbildning man nu påbörjat. Skalan var sexgradig och ytterlighetsalternativen angavs som ”mycket stor betydelse” respektive ”ingen betydelse”. Därtill fanns ett sjunde svarsalternativ, ”vet ej/kan ej ta ställning”. De listade faktorerna var av olika typ; dels de som rörde ämnes- och yrkesområdet, dels de som rörde hur man kommit att intressera sig för utbildningen. I figuren nedan presenteras andelen som angett något av de två mest positiva svarsalternativen på den sexgradiga skalan bland samtliga svarande, d v s att även ”vet ej/kan ej ta ställning” samt internt bortfall har inkluderats.

De faktorer som var av störst betydelse var de som berörde ämnes- och yrkesområdet; ”intresserad av ämnesområdet” och ”intresserad av yrket/yrken utbildningen kan leda till”. Även ”bra arbetsmarknad efter utbildningen” var en viktig faktor. Av den andra typen av faktorer var det framförallt vad som fanns att läsa på Umu’s web som var av betydelse.

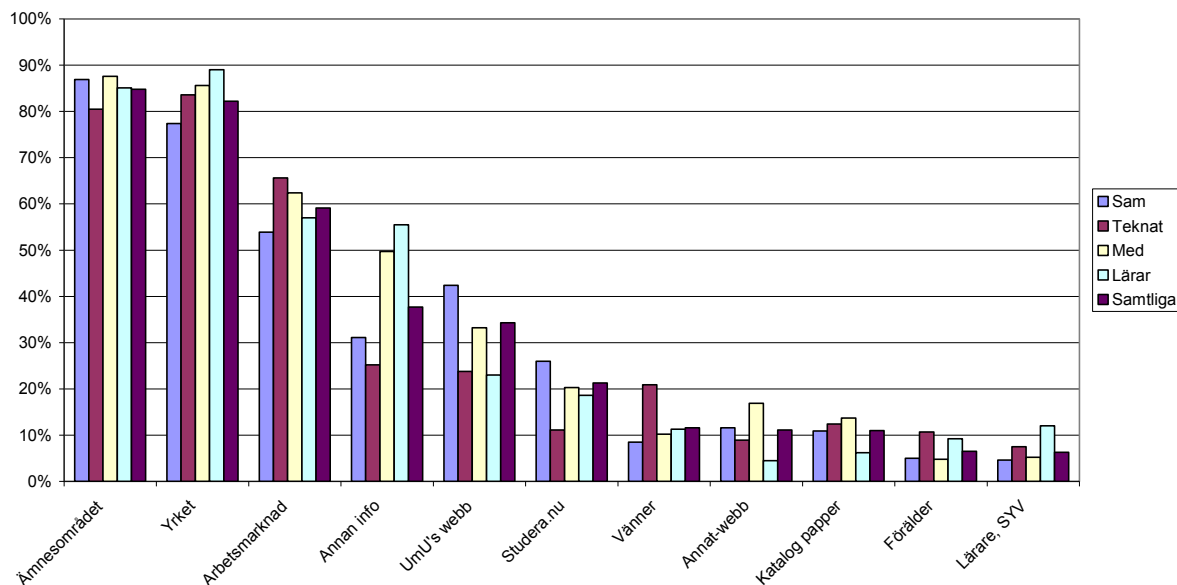
Nybörjarstudent UmU ht 2012 - vad fick dig intresserad av utbildningen?
 Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket stor betydelse", "vet ej" samt bortfall inkluderade).

Vi kan se en viss variation mellan fakulteterna/lärrhögskolan. De genomgående relativt låga siffrorna för Teknat förklaras främst av att man hade ett stort internbortfall.⁴ I figuren nedan redovisas samma faktorer, men denna gång är "vet ej/kan ej ta ställning" och det interna bortfallet exkluderat, d v s att vad som redovisas är enbart de som valt att svara på den sex-gradiga skalan. Vi ser då att exempelvis "annan info" förefaller ha en större betydelse, framförallt på Medfak och Lärrhögskolan. Det förklaras av det stora bortfallet som varierar mellan 59 och 83 procent, totalt 67 procent, på den delfrågan. Det betyder sålunda att i den relativt lilla grupp som fått "annan information" så har denna varit av stor betydelse; för ungefär hälften av de svarande inom Medfak och Lärrhögskolan (för totalen 38%).

⁴ Datainsamlingen och inmatningen av svar gjordes på ett annorlunda sätt på Teknat än för övriga. Vi kan inte utesluta att man "matat in" många "blanka" enkäter, vilket skulle kunna bidra till att förklara det stora internbortfallet.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - vad fick dig intresserad av utbildningen?
 Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket stor betydelse", "vet ej" samt bortfall exkluderade).

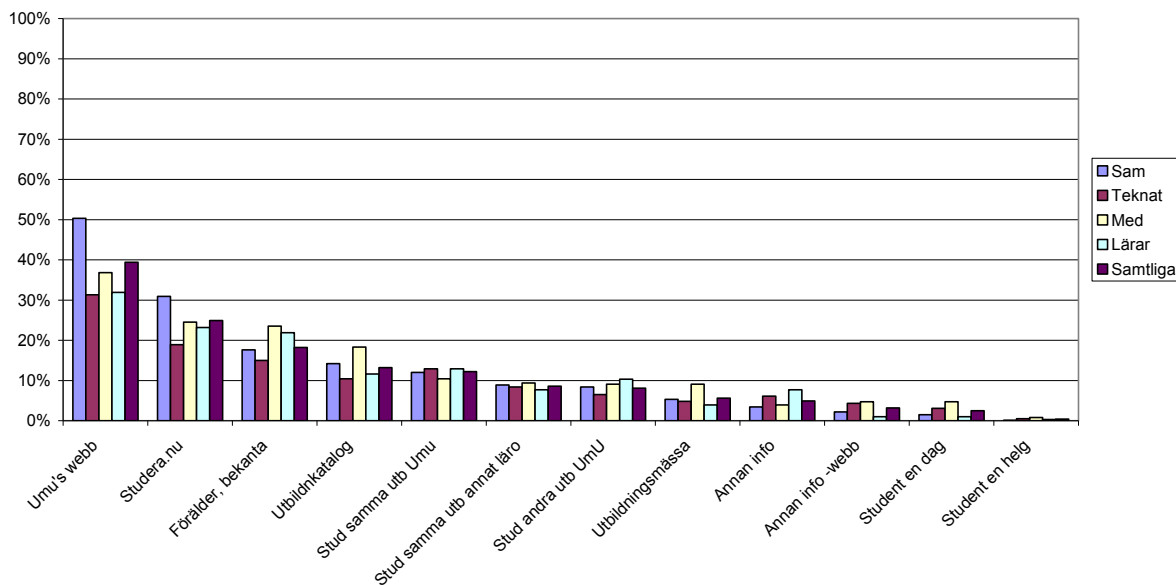

4.3 Kännedom om utbildningen

I enkäten ställdes också frågan om hur man fick *kännedom* om den utbildning man nu påbörjat. I likhet med föregående fråga listades ett antal faktorer och man ombads att ta ställning på samma sexgradiga skala. I figuren nedan redovisas andelen som angett något av de två mest positiva svarsalternativen bland samtliga svarande (dvs att "vet ej/kan ej ta ställning" och internbortfallet är inkluderat). "Umu's webb" ligger i "topp", följt av "Studera.nu". En viss variation förekommer mellan fakulteterna/Läraryhögskolan, inte minst ser vi att både "Umu's webb" och "Studera.nu" haft större betydelse för studenterna vid Samfak jämfört med övriga. Bland studenterna vid Medfak anger 18 procent av de svarande att "utbildningskatalogen" (pappersversionen) haft stor betydelse, en siffra som ligger klart över övriga fakulteter/Läraryhögskolan.

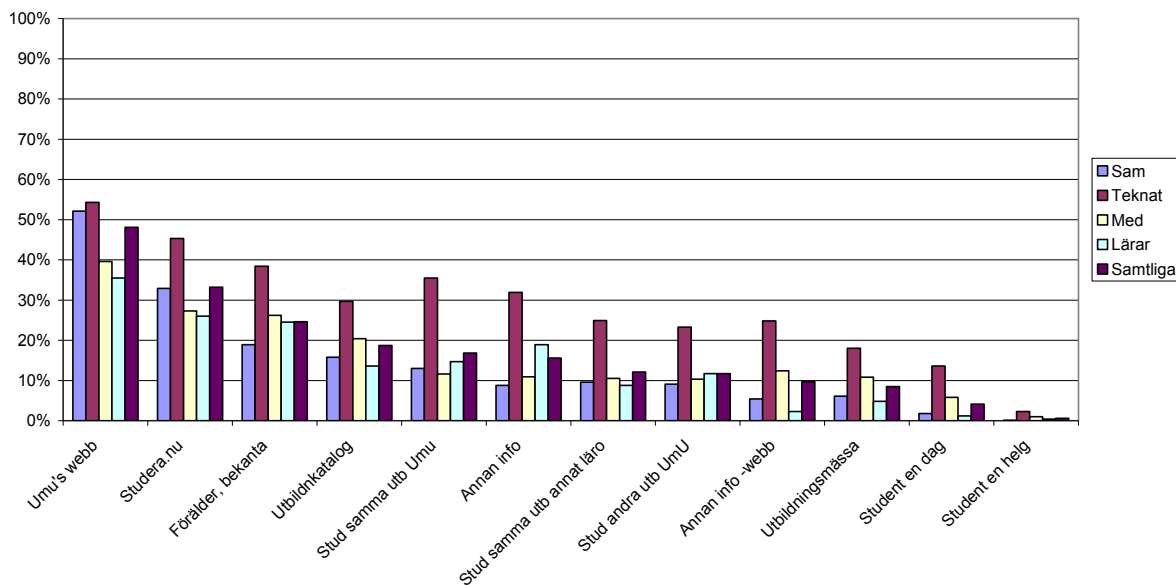
Vi ser också att information från andra människor är av betydelse för en del av de svarande. Drygt 18 procent av de svarande anger att "förälder/syskon/anhörig/god vän" har haft stor betydelse för kännedomen om utbildningen. "Andra studenter" (som läser samma utbildning vid Umu, samma typ av utbildning vid annat lärosäte eller annan utbildning vid Umu) har också haft stor betydelse för en mindre grupp av de svarande.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - var fick du kännedom om utbildningen?
 Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket stor betydelse", "vet ej" samt bortfall inkluderade).

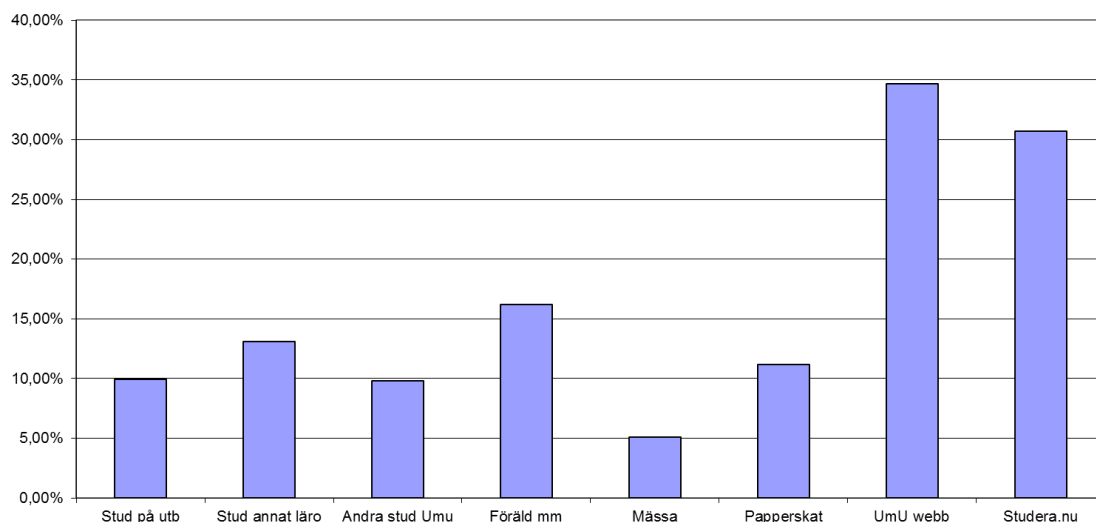
Om vi så i likhet med föregående fråga exkluderar de som svarat "vet ej/kan ej ta ställning" och internbortfallet, förändras framförallt siffrorna vid Teknat pga av det stora internbortfallet (se figur nedan). Vi ser nu att knappt hälften (48%) av de som besvarat frågan anger att Umu's webb haft stor betydelse. "Studera.nu" följer därefter. Vi kan också notera att "förälder/syskon/anhörig/god vän" är av stor betydelse för en fjärdedel av de som besvarat frågan. Vidare ser vi att, när vi enbart tittar på de som besvarat de olika frågorna, så är det genomgående relativt fler vid Teknat som ange att de olika faktorerna har stor betydelse.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - var fick du kännedom om utbildningen?
 Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket stor betydelse", "vet ej" samt bortfall exkluderade).

Vi har tidigare kunnat konstatera att knappt 30 procent av studenterna kommer från södra Sverige (söder om Norrland). Det kan vara intressant att se hur studenter från södra Sverige fått kännedom om den utbildning man nu påbörjat. Av nedanstående figur kan vi se att det även bland dessa är "Umu's webb" samt "Studera.nu" som är av störst betydelse och att svaren i övrigt också överensstämmer med totalen.

Andelen svarande från mellan- och södra sverige som anger vad som haft stor betydelse för hur man fick kännedom om utbildningen man påbörjat vid UmU. Procent (vet ej inkluderade, n=685).

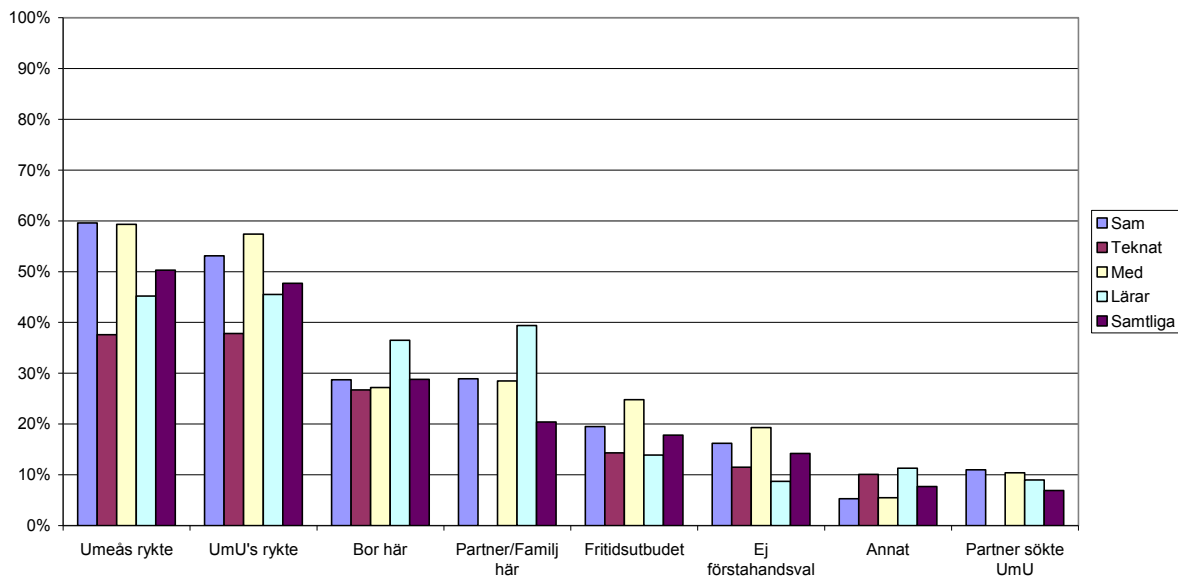

4.4 Andra faktorer av betydelse för att man valde utbildningen

I enkäten ställdes också frågan om andra faktorer som var av betydelse för att man valde just aktuell utbildning vid Umeå universitet. I likhet med de föregående frågorna listades ett antal faktorer som den svarande hade att ta ställning till utifrån samma sexgradiga skala som de föregående frågorna. Störst betydelse hade "Umeå har bra rykte som studentstad" och "Umeå universitet har bra rykte" där ungefär hälften av de svarande hade angett något av de två mest positiva svarsalternativen. Närmare 30 procent anger att det är av stor betydelse att man bor i Umeå med omnejd och knappt 20 procent att man har partner och/eller familj här. Noteras bör att en icke oansenlig del av de svarande, 14 procent, angav att det var av stor betydelse att man inte kom in på sitt förstahandsval.

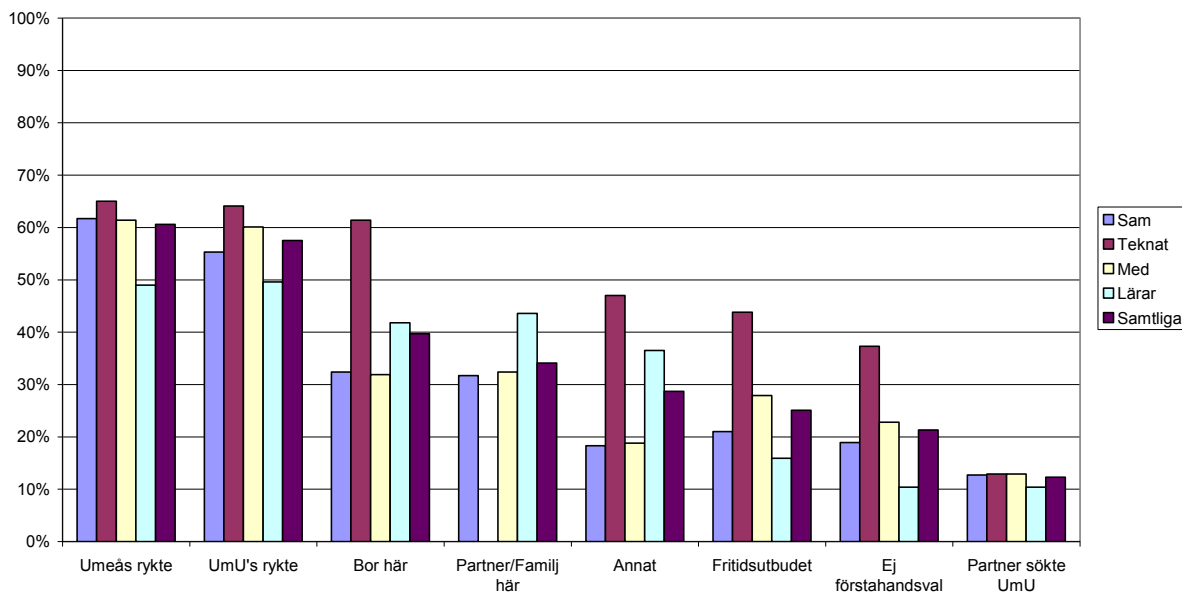
Bland lärarutbildningens studenter är det fler som anger att man bor här och att man har partner/familj här som faktorer som har stor betydelse.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - andra faktorer av betydelse för att du valde denna utbildning vid Umu? Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket stor betydelse", "vet ej" samt bortfall inkluderade).

Även här förändras bilden när man exkluderar de som svarat "vet ej/kan ej ta ställning" liksom internbortfallet, framförallt genom det höga internbortfallet på Teknat (se figur nedan). I stort sett genomgående får det effekten att andelen som anger att något är av stor betydelse öka markant bland studenterna på Teknat.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - andra faktorer av betydelse för att du valde denna utbildning vid Umu? Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket stor betydelse", "vet ej" samt bortfall exkluderade).

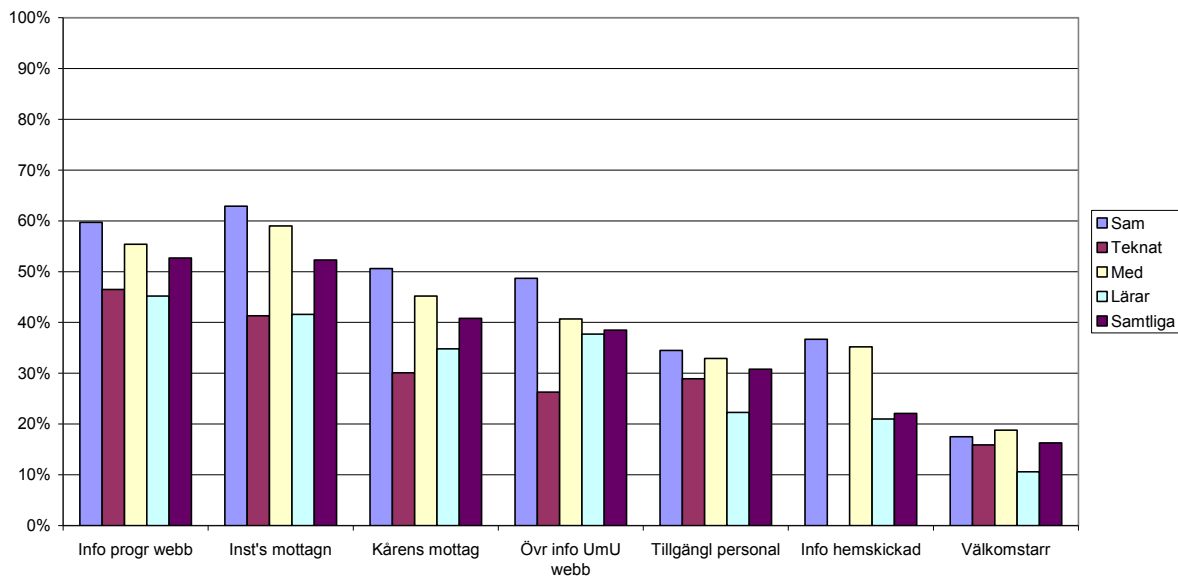

4.5 Information om utbildningen samt mottagandet vid studiestart

Avslutningsvis frågade vi vad man ansåg om informationen från Umeå universitet, och mottagandet i samband med att man påbörjade studierna. Som vi ser i nedanstående figur är man mest nöjd med den information som fanns om programmet på Umu's webb och institutionens/programmets mottagande och introduktion i samband med terminsstart. Drygt hälften av de svarande valde något av de två mest positiva svarsalternativen på en sexgradig skala där ytterlighetsalternativen var "mycket bra" respektive "inte alls bra".

Ungefär fyra av tio svarande var mycket nöjda med kårens mottagande liksom övrig information som finns på Umu's hemsida.

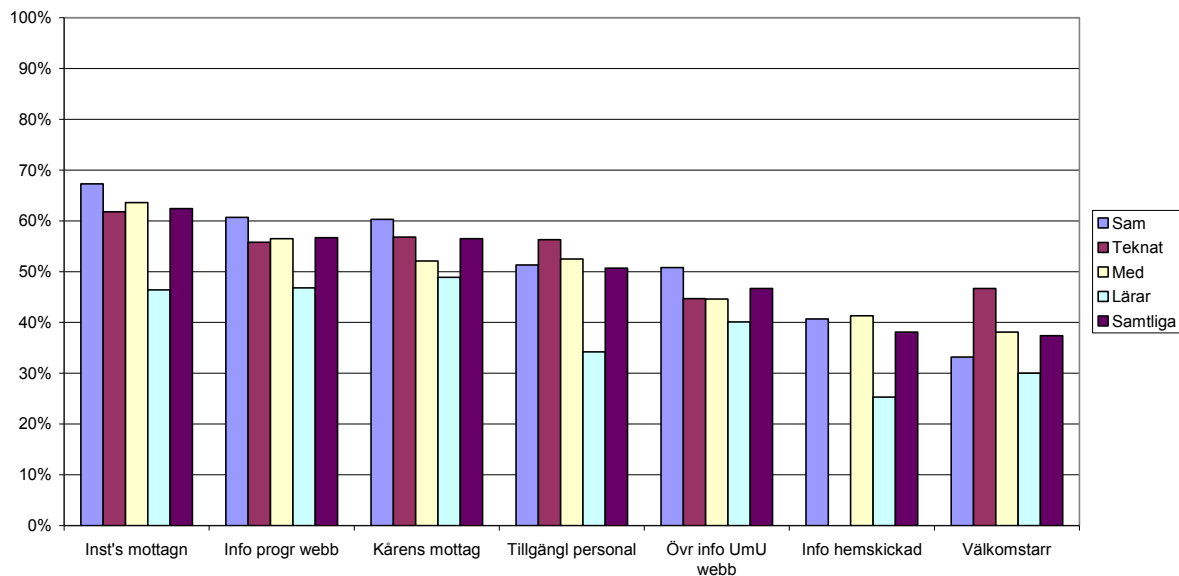
Nybörjarstudent UmU ht 2012 - uppfattning om information från, och mottagande av Umu? Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket bra", "vet ej" samt bortfall inkluderade).

Om vi exkluderar de som svarat "vet ej/kan ej ta ställning" liksom internbortfallet, ser vi att andelen mycket nöjda ökar, framförallt inom Teknat genom det stora bortfall som vi har där. När vi beaktar enbart de som besvarat dessa frågor ser att andelen mycket nöjda är lägre bland Lärarhögskolans studenter jämfört med de som påbörjade sin utbildning vid någon av de tre medverkande fakulteterna.

Nybörjarstudent UmU ht 2012 - uppfattning om information från, och mottagande av Umu? Procent (svarsalternativ 1-2 på sexgradig skala där 1 var "Mycket bra", "vet ej" samt bortfall exkluderade).

4.6 Avslutande kommentarer

När det gäller vad som var av betydelse för att man blev *intresserad* av utbildningen, så är det framförallt och föga förvånat intresse för ämnesområdet samt att man är intresserad av det yrke eller det yrkesområde som utbildningen kan leda till som är av störst betydelse. Även förväntningar om en god arbetsmarknad efter avslutade studier var en viktig faktor. Vi ser också att informationen på Umeå universitets webb var av stor betydelse, betydligt större betydelse än utbildningskatalogen (pappersversionen).

Umeå universitets webb var av störst betydelse för hur man fick *kännedom* om utbildningen. Även "Studera.nu" var av stor betydelse, vilket understryker webbens betydelse för hur utbildningar blir synliga för presumtiva studenter. Men vi ser också att mer "traditionella" kanaler som förälder/syskon/anhörig/god vän, utbildningskatalogen (pappersversionen) och andra studenter är av stor betydelse för en mindre del av studenterna. Endast ungefär fem procent anger att den kännedom man fått i samband med utbildningsmässan var av stor betydelse. Bilden är densamma om vi enbart tittar på de studenter som kommer från södra Sverige.

Av andra faktorer som var av betydelse angav drygt hälften att Umeås rykte som studentstad och Umeå universitets goda rykte var av stor betydelse att de valde just aktuell utbildning. Samtidigt anger var tredje svarande att det faktum att de bor i Umeå med omnejd och/eller att de har familj här var av stor betydelse. Noteras bör också att det finns en icke försumbar andel av studenterna som anger att skälet till att det blev den aktuella utbildningen vid Umeå universitet var att de inte kom in på sitt förstahandsval.

När det gäller information och mottagande i samband med att studierna påbörjades ht 2012, ger man det bästa betyget till den information om programmet/kursen som fanns på universitetets webb och hur man mottogs av institutionen/programmet vid start. Även personalens tillgänglighet, övrig information på universitetets webb samt kårens mottagande får ett relativt gott betyg.